

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.258/2012/5.szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a Dr. Kálmán Éva Ügyvédi Iroda dr. Nagyné dr. Kálmán Éva ügyvéd által képviselt felperesnek a személyesen eljáró I.r. és a dr. Hardicsay Sándor ügyvéd által képviselt II.r. alperesek ellen tartozás megfizetése iránt a Pécsi Városi Bíróságon 10.P.23.603/2011. számon indult és a Pécsi Törvényszék által 3.Pf.20.415/2012/4. számú jogerős ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a II.r. alperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 158.750 (százötvennyolcezer-hétszázötven) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az Nyrt. - továbbiakban: felperes jogelődje - 2005. június 27-én szerződést kötött a Bt-vel (a továbbiakban: adós). E szerződés 1. pontja értelmében a felperes jogelődje ötmillió Ft összegű folyószámla hitelkeretet tartott az adós rendelkezésére. A szerződés III/1. pontja rögzítette a hitel biztosítékait: az alperesek készfizető kezességvállalását, valamint a Hitelgarancia Rt-nek az adós hitelszerződésből eredő tartozásai 73 %-áért vállalt készfizetői kezességet.

A II.r. alperes 2005. június 27-én „kezességvállalási megállapodást” kötött a felperes jogelődjével, melynek 1. pontja értelmében készfizető kezességet vállalt a felperes jogelődje által az adósnak nyújtott, 2005. június 21. napján kelt számú kölcsönszerződés alapján folyósított ötmillió Ft összegű kölcsön és

járulékai teljes visszafizetéséért. A szerződés ezen pontja értelmében a II.r. alperes mint kezes kijelentette, hogy a kölcsönszerződés tartalmát ismeri.

E szerződés megkötésekor az adós ügyvezetője az I.r. alperes, kültagja a II.r. alperes volt.

A hitelszerződés megkötését megelőzően az adósnak a felperes jogelődje felé már fennálló 4.800.000 Ft hiteltartozása volt. A perbeli folyószámlahitel a cég további működését biztosította, az 5 millió Ft hitelkeretből, annak megnyíltakor 4.806.895 Ft az adós korábbi hiteltartozására került felhasználásra. A perbeli hitelszerződés lejártakor, 2006. június 15-én a folyószámlahitel egyenlege ötmillió Ft tőketartozást, 97.258 Ft ügyleti kamattartozást, 10.167 Ft kezelési költséget, valamint 733 Ft késedelmi kamattartozást mutatott. Az adós ezt a tartozást a felperes jogelődjének nem fizette meg.

A felperes jogelődje 2007. március 1-jén létrejött szerződéssel a felperesre engedményezte az alperesekkel szembeni perbeli követelését.

A felperes keresetében az alpereseket egyetemlegesen kérte kötelezni ötmillió Ft tartozás és annak járulékai megfizetésére. Arra hivatkozott, hogy az alperesek készfizető kezesi kötelezettséget vállaltak az adósnak a felperes felé fennálló, a felperes jogelődjével megkötött hitelszerződés teljesítéséből eredő tartozásai megfizetésére.

Az I.r. alperes a kereset teljesítését nem ellenezte.

A II.r. alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a készfizetői kezességet az I.r. alperes édesapjával való jó kapcsolata miatt vállalta, azt nem vitatta, hogy a hitel felvételekor az adós kültagja volt. A felperes követelésével szemben megtámadási kifogást terjesztett elő, arra hivatkozva: a felperes jogelődje megtévesztette őt azzal a magatartásával, hogy nem tájékoztatta őt arról a lényeges körülményről, miszerint az ötmillió Ft-os folyószámlahitelt a korábbi hiteltartozás kiváltására használták fel. A II.r. alperesnek nem volt tudomása arról, hogy az adósnak már fennálló hiteltartozása van a felperes jogelődje felé. A felperes jogelődje nem tett eleget tehát a Ptk. 205. § /1/ és /3/ bekezdései szerinti tájékoztatási és együttműködési kötelezettségének.

Az elsőfokú bíróság ítéletével egyetemlegesen kötelezte az alpereseket ötmillió Ft és járulékai megfizetésére. Álláspontja szerint az alperesek és a felperes jogelődje között a Ptk. 274. § (2) bekezdése szerinti készfizető kezesi szerződés jött létre, mely alapján a II.r. alperes arra vállalt kötelezettséget, hogy

amennyiben az adós az ötmillió Ft hitelkeretet lejárat határidőben, annak kamataival, költségeivel együtt nem fizeti vissza, úgy maga fog helyette teljesíteni. A II.r. alperesnek tehát számítania kellett arra, hogy a hitel lejártakor a teljes hiteltartozás és annak járulékai is még tartozásként fennállhatnak, ennek kockázatát a készfizető kezesi szerződés aláírásával nyilvánvalóan vállalta. E körben nincs jelentősége annak, hogy az adós a felvett kölcsönt ténylegesen mire fordította, az milyen módon és ütemben került felhasználásra. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a II.r. alperesnek a kezesség vállalása előtt módja lett volna az adós anyagi helyzete felől érdeklődni, és nem hivatkozhat arra sem, hogy azt kifejezetten az I.r. alperes édesapjára való tekintettel vállalta, mert a felperes szempontjából a kezességvállalás indokai lényegtelenek.

A II.r. alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság a jogerős ítéletet - fellebbezett részében - helybenhagyta. A fellebbezés indokaira tekintettel arra hivatkozott: a felperes jogelődje semmiféle magatartással, megtévesztéssel nem vette rá a II.r. alperest kezesség vállalásra és lényeges körülményt sem hallgatott el. Hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság BH 1998.546. számú eseti döntésében kifejtettekre is, mely szerint a készfizető kezesi szerződés esetén a bíróság nem köteles vizsgálni, hogy a kezestek milyen okok vezették a kezesség vállalására, a kölcsönadó annak nyújtása során szakszerűen járt-e el, és képviselte-e a kezestek érdekeit a hitelszerződés megkötésekor. A másodfokú bíróság megítélése szerint a felperes jogelődjét a kölcsönvevő anyagi helyzetét illetően tájékoztatási kötelezettség nem terhelte. A készfizető kezes saját kockázata az, hogy a kezesség vállalása előtt az adós anyagi helyzetéről tájékozódott-e, vagy sem. Szerződés biztosítékeként készfizető kezes bevonására abban az esetben kerül sor, ha az adós maga megfelelő fedezetet nem tud nyújtani. Mindezek alapján nem megállapítható, hogy a II.r. alperest - aki az adós kültagja volt - a felperes jogelődje, vagy harmadik személy megtévesztéssel, vagy lényeges kérdés elhallgatásával vette volna rá a szerződés megkötésére, ezért megtámadási kifogása nem alapos.

A II.r. alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetnek a vele szembeni elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felperes jogelődje megtévesztette a II.r. alperest a perbeli folyószámlahitel szerződéshez történt készfizető kezesség vállaláskor, mivel tájékoztatnia kellett volna őt arról, hogy a perbeli szerződés tényleges célja, konkrét rendeltetése a korábbi hitel kiváltása. Álláspontja szerint lényeges körülmény volt, hogy a felperes jogelődje a II.r. alperes kezesség vállalásával biztosított perbeli folyószámlahitel szerződés teljes hitelösszegének 99,79 %-át azonnal és úgy vonta el az adóstól, hogy a II.r. alperes kezesség

vállalását követően csak a folyószámla hitelkeret 0,21 %-ának megfelelő hitelösszeget tartott az adós rendelkezésére. A perbeli hitelszerződés alapján tehát ténylegesen nem került sor kölcsön folyósítására. Nem helytálló ezért a jogerős ítélet azon megállapítása, mely szerint a felperes jogelődje semmiféle magatartással, megtévesztéssel nem vette rá a II.r. alperest a kezesség vállalásra és lényeges körülményt sem hallgatott el. Mindezekre figyelemmel a jogerős ítélet a Ptk. 210. § /4/ bekezdésébe és 236. § /3/ bekezdésébe ütköző módon jogszabálysértő.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt a felhozott okokból nem találta jogszabálysértőnek.

A Kúriának azt a jogkérdést kellett eldöntenie, hogy folyószámlahitel szerződés alapján folyósított ötmillió forint kölcsön erejéig készfizető kezességet vállaló II. rendű alperest megtévesztette-e a hitelnyújtó, amikor nem tájékoztatta arról, hogy a 2005. június 27-én kelt folyószámlahitel szerződést egy korábban kötött folyószámlahitel szerződés előzte meg, mely alapján az adós tartozása majdnem elérte a folyószámlahitel által biztosított keretösszeget.

A perben becsatolt bankszámla kivonatok alapján a Kúria megállapította: nem helytálló a II. rendű alperes arra való hivatkozása, hogy a felperes nem nyújtotta a perbeli folyószámlahitel szerződés szerinti hitelkeretet az adósnak. A bankszámlákon a perbeli folyószámlahitel szerződés megkötése előtt és azt követően is, egészen 2006. június 23-ig (a perbeli folyószámlahitel 2006. június 15-én járt le) engedélyezett hitelkeretként ötmillió forint szerepelt. A korábbi folyószámlahitel szerződés alapján engedélyezett hitelkeretet a perbeli szerződés alapján járó engedélyezett hitelkeret váltotta fel.

A Ptk. 272. § (1) bekezdése értelmében a kezes a kezességi szerződéssel arra vállal kötelezettséget, hogy amennyiben a kötelezett nem teljesít, maga fog helyette teljesíteni. A kezességi szerződés létrejöttének feltétele, hogy megállapítható legyen belőle: a kezes milyen összegű kötelezettségért, mely jogosult felé tartozik helytállni. A perbeli kezességi szerződés e követelményeknek mindenben megfelelt, egyértelműen rögzítette, hogy milyen jogviszony keretében, kinek, milyen összeg erejéig tartozik helytállni a II. rendű alperes.

A felperes nem vitásan nem tájékoztatta a II. rendű alperest a perbeli folyószámlahitel szerződés megkötésekor arról, hogy az adósnak közel ötmillió forint tartozása áll fenn, de a Kúria megítélése szerint megtévesztő magatartásként nem értékelhető, ha a hitelnyújtó a hitelfelvevő bt. kültagját nem tájékoztatja erről. A kezeset nem mentesítheti a helytállási kötelezettsége alól, ha nem tájékoztatják (erre irányuló kifejezett igénye hiányában), hogy a kezesi szerződés megkötését megelőzően, vagy azt követően keletkezett tartozások miatt kerül sor a hitel, kölcsön nyújtására.

A Kúria vonatkozó joggyakorlata értelmében (BH 1998. 546.) nem a felperes kötelessége volt, hogy a kezes érdekeit vizsgálja és biztosítsa, neki a saját követeléséhez kellett megfelelő biztosítékot szereznie. A II. rendű alperesnek magának kellett volna azt mérlegelnie, hogy elfogadja-e az adós részéről a biztosíték nyújtására irányuló felkérést. Az adós bt. kültagjaként módjában állt volna tájékozódni annak gazdasági helyzetéről, az előzményi hitelszerződés által biztosított hitelkeret felhasználásáról. Arra pedig a II. rendű alperes nem hivatkozott és nem is bizonyította, hogy tudakozódására megtévesztő tájékoztatást kapott volna.

Mindezekre figyelemmel a Kúria nem találta megállapíthatónak a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabálysértést, ezért a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban pervesztes II. rendű alperest a Pp. 270. § /1/ bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján - figyelemmel a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § /3/ bekezdés és /5/ bekezdéseire - ÁFA-val növelt összegben kötelezte a felperes felülvizsgálati eljárási költségeinek megfizetésére.

Budapest, 2013. február 26.

Dr.Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó-bíró, Dr. Szabó Péter sk. bíró